

vare dog Fæstere og Herremænd stillede lige i politisk Henseende, men nu er Forholdet forværret for Fæsterne, og dette er efter min Mening en Grund mere til, at denne Sag ikke bør ligge længere hen. — Jeg skal nu med et Par Ord gjøre Rede for Grunden til, at jeg har påtaget mig at indbringe denne Sag.

Jeg saae vel, at det var en saa stor og omfattende Sag, at det vilde være saa at sige umuligt for mig ene at bære den igjennem her i Thinget; men paa den anden Side maatte det jo styrke mit Mod i saa Henseende, at Rigsdagen saa ofte har behandlet denne Sag, saa at man saa at sige ikke kan forlange, at her skal fremsøres noget Nyt derom. For nu at have en yderligere Støtte for mig, gjenindsaae jeg de forskjellige Forslag, der i sin Tid have ligget for her i Thinget, og jeg fandt da det, som er fremlagt for Folkethinget den 9de October 1858 fra to endnu her i Thinget værende Medlemmer. Dette Forslag var i ikke saa Puncter afvigende fra, hvad der fra først af var fremkommet, og det forekom mig, at der derigjennem var gaaet meget vidt og yderligt til Imødekommen imod den Part, som vi kunne have vanskeligt ved at komme til Rette med i denne Sag, nemlig Godseierne. Den Omstændighed, at disse to ærede Collegaer endnu ere her i Thinget, giver mig saameget mere Mod til at komme frem med Sagen, da jeg jo maa kunne vente, at man fra deres Side endnu bestandig vil finde den samme Interesse for Sagen, som de havde dengang, da de forelagde deres Forslag her i Thinget, og jeg er ogsaa, efter hvad der er kommet til min Kundskab, overbevist om, at dette vil være Tilfældet. Det Forslag, som her indbringes, er altsaa det, som da blev fremlagt, saaledes som jeg nys udtalte, og der blev dengang af en af Forslagsstillerne, der forelagde det, gjort opmærksom paa, at det var et Forslag, der flere Gange var blevet vedtaget i Folkethinget med en til Genstemmighed grændsende Stemmesfæerhed, Noget, der altsaa ogsaa for mig maatte være en stor Beroligelse ligeoverfor de Vanskeligheder, der kunde frembyde sig for mig ved her at indbringe Forslaget. Det Forslag, som her

foreligger, blev taget tilbage i den Session, i hvilken det var fremlagt, og Grunden dertil var, at der paa samme Tid behandlede et andet Lovforslag, nemlig om Afløsning af en stor Deel af Fæstegodset i Landet — jeg kan i dette Dieblit ikke bestemt huske, hvilken Deel det var, men det var en meget betydelig Deel af Fæstegodset. De ærede Forslagsstillere troede da, at det efter Udtalelser fra Andres Side kunde komme til at skade denne sidste Lovs Fremme, naar de fastholdt deres Forslag, og de gjorde derfor det ogsaa efter min Mening vigtige Skridt at tage det tilbage; det andet Lovforslag, der forelaa, havde ogsaa den lykkelige Skjebne at blive vedtaget i den påværende Session. Jeg nævner dette for at antyde, at dersom der under Behandlingen af denne Sag skulde vise sig en Tilbøielighed til at fremme Afløsningen, om ikke over det hele Fæstegods, saa dog paa store og væsentlige Dele af det, og en Fastholder af dette almindelige Lovforslag skulde være en Hindring derfor, saa skulde jeg for mit Bedkommende være villig til at gaae ind paa en saadan Indskrænkning deraf. Jeg skal nævne, hvad det er for Dele af Fæstegodset, som jeg troer, at der saaledes nu maatte være Gjenstand for Afløsning. For det Første er der de Stiftelser, jeg nylig nævnte — det forekommer mig, i høi Grad forunderligt, at den ærede Regjering ikke allerede har gjort Skridt for at fremskynde Afløsningen paa disse Stiftelsers Godser — og dernæst, ved Siden deraf, har jeg ogsaa troet, at man burde og nu nødvendigviis maatte komme til Afløsning af Fæstegodset paa Lehn-, Stamhuus- og Fideicommissgodser. Dersom dette skete, dersom Baandet borttoges fra dette Bøndergods, da vilde dette muligens forarsage en lettere Overgang til Virkeliggjørelsen af en Lov af den Art, som der hentydes til i Grundlovens § 93, nemlig, at Fideicommisser kunne overgaae til fri Eiendom. Naar et saadant Tilfælde maatte indtræde, skulde jeg være villig til, i Lighed med det Skridt, de ærede Forslagsstillere i 1858 foretog, at indskrænke ogsaa min Begjæring i saa Henseende og lade Forslaget komme til kun at omfatte disse Godser. Dette nævner jeg strax, fordi jeg vil vise, at der fra min Side er tilstigtet et præ-